

CATALVNYA SOCIAL

APARTAT 273

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

TELEFON 1114

BAIX ST. PERE, 1, 3 i 5 - BARCELONA

Contra el terrorisme

S'han reunit a l'Ateneu Enciclopèdic Popular les entitats adherides a l'acció conjunta per empendre una forta campanya contra el terrorisme.

Es molt digne de lloança que s'uneixin les entitats per tal de foragitar el terrorisme de la nostra ciutat; però creiem que alguns dels elements que assistiren a la dita reunió no són pas els més indicats per a protestar d'uns fets dels quals ells en són moralment responsables. Es veritablement grotesc que En Pestaña i els seus acòlits vulguin presentar-se als ulls de la ciutat amb la túnica de la innocència. Es que abans de fundar-se el Sindicat Lliure no es cometien atemptats a Barcelona? Quan el Sindicat Unic actuava lliurement a la nostra ciutat i exercia una influència decisiva sobre tots els obrers, no foren assassinats un nombre considerable de patrons i d'obriers? No han caigut sota les bales homicides molts obrers del Sindicat Lliure que no han volgut acceptar la tirania de l'Unic? No defensem ara l'actuació del Lliure; ens concretem a esmentar fets. Bé està que protestin els que tenen les mans netes, però no els que les tenen brutes de sang.

Havem llegit el manifest que, segons diuen els diaris, és avalat per més de cent firmes. Es fa una apel·lació a les seleccions dipositàries del llegat de la vella civilització europea i a les consciències lliberals de tot el món. Es diu també que el manifest trobarà eco de simpàtica comprensió i d'humana solidaritat en la consciència i al cor de tots els homes lliberals i progressius d'Espanya. Què signifiquen aquestes paraules? Es que es vol fer creure que els pistolers estan a sou de gent de dreta? Es que es vol estendre pel món la llegenda de l'Espanya negra i inquisitorial? Per què han de fer una crida a les consciències lliberals? La crida l'han de fer a les consciències honrades. Nosaltres hem arborat sempre la bandera flamejant del cristianisme i hem protestat dels crims enèrgicament.

Podran enganyar als incautes, però a nosaltres no. Aquí ens coneixem tots. Els escarafalls i el puritarisme de darrera hora dels directors de l'Unic revelen un cinisme que subleva i indigna.

Es que suposen que desconeixem la seva actuació i que hem oblidat les monstruositats que han aparegut i apareixen encara damunt les planes del portaveu del sindicalisme revolucionari?

15 cèntims

EL QUE PASSA

ESPANYA ENDINS

El període electoral comporta un cert recolliment polític poc propici a les novetats. La preparació de les eleccions absorbeix la vida política i tots els problemes es deixen per a després de la lluita.

El del Marroc no ho permet això. L'Alt Comissari ja està descapdellant allí la política del protectorat civil rodejat de 150.000 homes i una munió de canons i material nou de combat que fa esfereir. La repatriació és com el conte de la bona pipa, que mai s'acaba. Com que encara no s'ha començat! Demés, i d'una manera subreptícia, es van enviant soldats al Marroc.

Es parla de noves negociacions amb el Krim i de sorpreses espatarrants per a dintre pocs dies. Es parla d'un exercit d'aventurers. No n'esperem res de bó...

Els Tribunals Militars van seguint la severa actuació amb general aplaudiment. Se sap que això té alarmadissims als polítics professionals i que es treballa de valent per a veure que la sang no arribi al riu...

Si en aquesta cabdal lluita guanyen els polítics, bé podrà dir-se d'Espanya: *Nulla est redemptio!*

S'ha anunciat una gran emissió de Bons del Tresor per a que l'Hisenda pugui anar tirant i fer diners per a pagar les disbauxes del Marroc. Entre els pocs homes tècnics financers que tenim es discuteix la força contributiva d'Espanya. Un d'ells sosté que, ben administrada, pot suportar l'actual presupost amplament. Per a demostrar-ho esmenta algunes de les immenses ocultacions de riquesa contributiva que hi ha, com verbi gràcia, la urbana, que no volem fixar en números per no escandalitzar als lectors. I tothom crida contra els impostos...

Les conclusions de l'Assemblea de *paganos* de Santander sobre aquesta matèria són terribles i el Govern no tindrà més remei que pendre seriosament aquestes i altres queixes i peticions, si no vol que les classes contribuents es sindiquin en groc i facin *pendant* amb els altres Sindicats, fent impossible la vida nacional.

La política anticlerical del Govern, no podent desplegar la bandera a la llum del dia per por de ensopegar i caure, practica sense insignies aquesta política en el ministeri que més propici és per a fructificar-la: el de Instrucció Pública. Allí no se'n adonen els nostres...

El Congrés d'Ultramar acabà les seves tasques, a Sevilla, amb una grandiosa sessió clau-

sural, presidida pel Rei. Els fruits d'aquest Congrés, si el Govern no tingués tanta feina en els afers electorals, podria ésser considerable; però... No obstant, sembla que quelcom es farà, perquè d'aquest Congrés ha sorgit la resolució oficial del viatge del Rei a Amèrica.

ESPANYA ENFORA

El Parlament anglès s'ha contaminat del mal parlamentari dels pobles llatins, que consisteix en allò que, dit amb llatí, pot dir-se sense escàndol de ningú: "...Fústibus est arguendi".

Fa pocs dies que aquesta classe d'*arguments* contundents s'empleava a la Cambra francesa i a l'Ateneu de Madrid amb molt braó. Al Parlament anglès el cas és més explicable. Acabava d'ésser derrotat el Govern conservador i es maniobrava parlamentàriament per escamotejar la victòria als laboristes i als lliberals triomfadors. El Gabinet Bonar Law està de cos present. Però la política internacional anglesa segueix sense sofrir cap alteració.

Prou ho ha pogut experimentar Poincaré amb el fracàs de la seva embaixada, de que parlàvem en la darrera crònica.

Per cert que la premsa francesa s'indignà en adonar-se del canvi de política iniciat per Poincaré, obligant-lo a tornar a la política de violències contra Alemanya.

De totes maneres, les últimes sessions del Reichstag alemany demostren que, per davall de totes les bravates, hi ha correnties de pau que tard o d'hora s'imposaran als violents de ambdues parts.

El Partit Popular italià, reunit en magna Assemblea a Torí, ha pogut sortir de la greu crisi que patia des del triomf del Feixisme, si no amb més vida que abans, amb la suficient cohesió per a seguir essent la més ferma esperança de la política italiana.

Mussolini no està prou satisfet de les declaracions de l'Assemblea de Torí i ha exigit explicacions als ministres del P. P. I. que formen part del Gabinet. D'aquí la crisi que mina ara al Ministeri feixista.

Els Estats Units han donat als seus ex aliats d'Europa una lliçó de llestesa audaç que no sabem pas com acabarà. D'Angora els ianquis han obtingut ventatges i privilegis econòmics remarcables, alguns dels quals ja tenien abans conquistats els aliats. A la nova reunió de Lausana hi pensen enviar un representant els Estats Units.

Devant el Primer de Maig

La "Pasqua" revolucionaria

Tota vegada que els directors actuals del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, pensant temeràriament, que pel sol fet d'ésser dependents tots els seus socis han de combregar en l'ideari socialista, decreten la celebració per primera vegada de la festa revolucionària del Primer de Maig per la dependència mercantil, creiem útil refrescar la memòria de molts sobre els antecedents i significació de la que es vol fer guardar com a "Festa del Treball", essent aixís que no és altra cosa, com han dit molt bé els obrers catòlics belgues, que una *festa de partit*. És a dir, una festa d'opinió, molt apropiada per a que la celebrin els qui professen el seu simbolisme i aplaudeixen la seva història; però no pas els qui tenen poderoses raons per a no acceptar el primer ni lloar la segona.

La festa del 1.er de Maig té un doble historial: anarquista i socialista; però sempre ha contingut una afirmació revolucionària i de lluita de classes. El seu origen s'ha de cercar en l'agitació promoguda als centres industrials del Nord Amèrica per un grup d'anarquistes alemanys expulsats del seu país i especialment pel tristement famós Joan Most, qui l'any 1882 "va aparèixer als Estats Units sembrant a mans plenes les idees terroristes de Bakounine i Nechayeff". Precedida per violentes campanyes d'apòstolat de la violència, en la forma més descarada, (opuscles "sobre l'art científic de la guerra revolucionària i de la dinamita, prescribint en detall els llocs on devien ésser llençades les bombes", concells "d'una acció enterament individual a objecte de que els grups sufreixin el menor risc possible [concell seguit pels pistolers de Barcelona], apologies de "la dinamita com a arma del pobre per a protegir-se contra la injustícia i la tirania" i altres abominacions que es troben abastament descrites i documentades al llibre de Robert Hunter, *Violence and the Labor Movement* (1), fou decretada per al dia 1.er de Maig de 1886 a Chicago una vaga general per a demanar la jornada de vuit hores. El dia 3 l'anarquista Spies comandava un grup quan sortien els "esquirols" de la fàbrica Mc. Cormick Reaper. Es produí una col·lisió, arribà la policia, els amotinats l'apedregaren, els agents feren foc, causant víctimes. L'endemà sortia al *Arbeiter Zeitung*, el periòdic dels àcrates alemanys de Chicago, redactat pel mateix Spies, el manifest de revenja, excitant als obrers a la

venjança. Aquell mateix dia, l'històric 4 de Maig de 1886, una bomba va esclatar en els rengles de la policia, que anava a disoldre el meeting de Haymarket, caient morts o ferits alguns individus d'ella. S'entaulà una batalla sangnànt; set anarquistes foren empresonats, processats i sentenciats a mort. Dos d'ells obtingueren commutació de pena, un es suicidà i els altres quatre, un d'ells Spies, foren penjats l'any següent, el mes de Novembre de 1887.

La execució d'aquests quatre individus donà lloc a terribles amenaces i juraments de venjança per part dels anarquistes. I encara gosen aquests comparar aquells amb els Màrtirs del Cristianisme, màrtirs de la mansuetut, *venerats*, però no *venjats* pels cristians! Joan Most — aquest amable personatge, *this cheerful individual*, que li diu Hunter, — sobrepassà a tots exclamant que "cada gota de sang d'aquestes víctimes costarà una vida". Manca saber si els anarquistes s'han donat mai per saldats.

Des de aquella època — fixada que fou pel 1890 la celebració anyal en aquella República de la manifestació i vaga del 1.er de Maig per a la reclamació de les vuit hores i altres reformes socials, — l'utopisme grat als partidaris de l'anarquia ha fomentat la festa de que's tracta com una unió mística de tots els "famolencs", els "esclaus", dels "pàries" i dels "ilotes" (2) — o dels que es sentin tals, — saludant l'adveniment de la "Primavera", del "verd Maig del gènere humà", "dolça Pasqua dels treballadors", símbol del "dia solemne de la redempció" (3), i nunci d'una era angelical, que l'anarquista italià Pietro Gori evoca en un drama anomenat "Primer de Maig", que circula editat en llengua castellana pel grup de *Tierra y Libertad*. Sinó que, essent l'anarquisme essencialment anticristià i, per tant, desordenador i desequilibrador de l'individu, les utopies — veritables noveles socials — que cada autor llibertari s'empesca (William Morris, Grave, Cornelyssen, etcètera), fan bullir de tal manera el cervell dels qui se les empassen, que les mans se'ls en van totes soles a cercar l'arma homicida. A un opuscle àcrata que tinc davant dels ulls, la lletra dels himnes del 1.er de maig és propera d'una làmina on una dona que arbora bandera negra i trepitja una creu, una tiara, una corona, un llibre que diu *Llei i Codi* i una bandera que diu *Pàtria*, ret homenatge als retrats, en sengles medallons, dels assassins Angiolillo (que matà a n'En Cánovas), Caserio (que matà al Presid. Carnot), Vaillant (que llençà una bomba al Parlament de França), Pallàs (el de la bomba d'En Martínez Campós), Ravachol i altres.

A Europa la festa del 1.er de Maig tingué per punt de partida — no tenim ja espai ni temps per

a historiar els antecedents, que comencen a Bordeus l'any 1888 — el Congrés obrer socialista internacional convocat a París el 15 de juliol de 1889 per iniciativa dels elements més extremistes, ço és, els *guesdistes* (marxistes furibunds) i blanquistes (els factors de la *Commune* de 1871), amb la Federació nacional de Sindicats i grups corporatius del Sena. En aquesta assemblea hi figuraven revolucionaris tan significats com William Morris (l'utopista ben conegut de les *Noves d'Enlloc*), Domela Nieuwenhuis, Guesde, Bebel, Liebknecht, Pau Iglésias, etc. Fou adoptada allí la resolució de que s'organitzés una manifestació internacional el 1.er de Maig de 1890, per a que tots els països i en totes les ciutats a la vegada els treballadors exigissin als Poders públics l'adopció de la jornada de vuit hores i la promulgació de certes lleis obreres. El motiu veritable, com es podia veure pel caràcter revolucionari dels instigadors i per la immediata participació que els anarquistes tingueren en la propaganda i en la conducció del moviment, era el mateix que ara els elements que volen embarcar als dependents no amaguen: la *mobilització*.

Es tractava de demostrar als Governos i als patrons que els obrers, "parant el treball i deixant els tallers o els magatzems deserts", obeïen als capítosts revolucionaris més que a la llei de l'Estat i que a l'autoritat del patró. Davant d'una amenaça aixís els Governos, alarmats, s'aprestaren a la defensa amb gran ostentació de forces, sobretot a França, i això, sens dubte, contribuï a que els iniciadors socialistes volguessin reduir a manifestació pacífica l'acte, al qual els anarquistes s'empenyaren en donar tota la significació agressiva. A París, el 1.er de maig de 1890, anà ordenat, i també en altres ciutats industrials. Però a Vienne (Ròdan) l'agitació promoguda per la famosa comunista i àcrata Lluïsa Michel, portà disturbis seriosos. Els vaguistes arboraven banderes roges i negres. Fou saquejada la fàbrica Brocart, de panyeria, que, com altres, no havia interromput el treball. L'any següent els desordres foren més greus.

Al Congrés de Lille, Octubre de 1890, es decidí repetir la manifestació el 1.er de Maig de 1891. Aquella diada fou feconda en incidents, que portaren conseqüències tristes. A Fourmies, la tropa, hostilitzada pels manifestants, va engegar els fusells, causant nombroses víctimes, fet que produí sensació immensa i que, com es pot calcular, fou aprofitat pels revolucionaris. A Levallois-Perret i a Clichy, prop de París, hi hagueren forts combats entre els anarquistes i la policia, essent processats i lleugerament condemnats alguns dels primers. Pocs mesos després (febrer 1892), als domicilis del jutge Benoit i del fiscal Bulot, a París,

que havien judicat a n'aquells, explotaren sengles bombes de dinamita. L'autor era el tristement cèlebre anarquista Ravachol. Molts altres atemptats es produïren en aquella època, especialment per mitjà del sinistre explosiu (4). Com es veu, la "Pasqua dels Treballadors" devenia en mans dels seus propagadors més entusiastes la festa de la violència.

Al Congrés Internacional Socialista de Brusselles (Agost 1891) fou acordada "la elecció del 1.er de maig com a data d'una festa exclusiva dels treballadors de tots els països. "Aquesta manifestació deu estar inspirada per la reivindicació de la jornada de vuit hores i per l'afirmació de la lluita de classes". Aquesta lluita de classes és l'axe al voltant del qual giren totes les deliberacions" (5).

A Barcelona, a partir del 1.er de Maig de 1891, on també la mobilització defensiva contingué la mobilització agressiva, la anomenada Festa del Treball ha estat celebrada d'una manera pacífica: amb manifestacions i *meetings* els primers anys i com un dia de camp després, essent la seva observància, general entre els obrers, i àdhuc acceptada com a cosa normal pels patrons. Però ni aquell aire pacífic ni aqueixa normalitat minven per res la gravetat immensa que enclou el fet de que els obrers en massa hagin acceptat el simbolisme i la significació revolucionària de la vaga consuetudinària del Primer de Maig, fet que està donant els tristíssims resultats que estem veient amb l'horrible matança d'obrers per obrers mateixos, víctimes tots, pistolers i agredits, de les doctrines àcrates i anticristianes que aquella festa commemora.

Disconformes amb ella, i conscients del esperit antisocial i antirreligiós que la celebració socialista del 1.er de Maig enclou, la Confederació dels Sindicats Cristians i Lliures (6), de Bèlgica, en ordre del dia del 16 de Març de 1920 va adoptar les següents resolucions, que tenen tanta importància com actualitat pels dependents del comerç de Barcelona que no professen idees socialistes ni revolucionàries. Diuen aixís:

"Considerant:

1) Que la celebració del Treball com a factor de progrés, de civilització i de benestar moral i material, té un origen cristià directament provinent de l'ensenyança de Crist, que ha ennoblit el Treball.

2) Que en el període de florida del moviment corporatiu en l'Edat Mitja, les corporacions i gremis celebraven llur festa patronal, i que en multitud d'indústries aquests costums estan encara en vigor, malgrat les tendències materialistes dels temps moderns.

3) Que la vulgarització de les idees socialistes

en el moviment obrer té per conseqüència combatre la dignitat cristiana del Treball i de proclamar el 1.º de Maig com a dia de festa del Treball, tenint en son principi un caràcter revolucionari.

4) Que no són les doctrines econòmiques del socialisme, sinó l'ensenyança social de l'Església la que celebra el valor moral del treball, aquesta ensenyança que prescriu el treball com un deure moral i social per a tots i que garanteix el dret d'existència en una societat organitzada sobre bases cristianes.

Acorda:

1) Mentre els directors socialistes calumniïn sistemàticament nostre noble moviment sindical cristià, a fi d'atiar l'esperit d'odi contra el cristianisme i d'entretenir la divisió entre els treballadors, no pot parlar-se de celebrar amb ells una festa comú del Treball.

2) En conseqüència, els obrers cristians deuen conservar, en homenatge del Treball, el seu origen cristià i remembrar amb reconeixença la Carta cristiana del Treball, "Rerum Novarum", apareguda el 15 de Maig de 1891, que indica avui més que mai els camins pels quals la justícia humana i el veritable amor del pròxim asseguraran a la qüestió obrera l'única solució possible.

3) Allí on els obrers cristians tindran ocasió de treballar no es preocuparan de la festa socialista del Treball. Es prega als Poders públics, així com als patrons, que no es dobleguin a les exigències dels socialistes i que no reconeixin una festa de partit com a dia d'atur per als seus subordinats."

L'ordre del dia acaba amb una protesta contra el diari socialista *Le Peuple*, per haver escrit que la Confederació Cristiana s'havia adherit a la festa del 1.º de Maig (7).

Essent aquesta qüestió de gravetat extrema, pel sentit obertament sindicalista que volen donar els elements actualment dirigents del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria a la celebració del 1.º de Maig, declarant que es tracta d'una mobilització i deixant entendre que és preludi d'un moviment de vagues en la dependència mercantil, seguirem ocupant-nos-en en el número pròxim.

R. RUCABADO

El Congrés de l'edificació

El Congrés de l'Edificació sembla que es celebrarà més aviat del que es pensava, havent-se fixat la data del dia 28 de maig al 4 de juny de l'any de benaurances que a travéssem.

I és tanta l'activitat esmerçada en la seva organització que ja l'Institut de Reformes Socials, encarregat ja d'aquest afer per Reial Ordre, ha publicat el Qüestionari que ha d'ésser sotmès a la Conferència.

Aquest qüestionari té temes força interessants i que darien, amb una bona orientació, marge suficient per a resoldre d'una vegada el paorós problema de la manca d'habitació, i entre aquells, dos que ja de primer antuvi són destinats com a ponències de l'Ajuntament de Madrid; aquests temes són el *segon* i el *sisè*.

El *segon* diu: "Acció dels organismes locals (exempció d'arbitris, funció dels organismes locals per a l'edificació, eixamplis de la poblacions, extraradi de Madrid, etc.)."

I aquí ve la nostra sospita i la nostra pregunta. Per què en una conferència que àdhuc se l'ha qualificat de *nacional* s'han de tractar punts de vista accidentals i d'anècdota, com és el que es refereix a l'extraradi de Madrid?

Sembla talment que aquest Municipi, pel qual paga l'Estat (llegeixi's: tots els habitants d'Espanya) atencions particulars del seu pressupost, hagi de tenir també en aquest moment i en aquesta qüestió una nova prerrogativa?

Dóna la sensació d'aquells concursos literaris organitzats per premiar un novell; ara, que aquest cas, no té cap novetat.

Voldriem que l'Ajuntament de Barcelona no badés tant i es preocupés una mica més d'una funció que pot ser cabdal en una ciutat on la crisi del viure es mostra més aguditzada que en lloc d'Espanya. Voldriem que per comptes de destruir, construís. (Tot això és metàfora.)

JULI VILA ORTIZ

NOTA D'ERRADES.—Al darrer article sobre *El problema de l'habitació* publicat en el número de 24 de març, sota el títol "Congrés de l'edificació", per error fàcilment comprensible en la premiositat de treball d'impremta és cometé la següent omisió, que trenca una mica la lògica continuïtat de conceptes:

Entre els paràgrafs tercer i quart, déiem en síntesi: "L'Institut, però, de primer antuvi ja ha acordat quelcom aprofitable i és dirigir-se a la Junta d'edificis públics per aconseguir que totes les oficines de l'Estat, Diputacions i Ajuntaments siguin instal·lades en immobles de llur propietat, construint-los a base d'una capitalització de lloguers, matant així d'un tret dos pardals, ja que a l'ensens es daria treball al ram de l'edificació".

(1) Macmillan, New-York. 1922.

(2) Com diu la lletra dels himnes del 1 de Maig.

(3) Paraules dels mateixos himnes.

(4) Treiem aquestes dades de les monografies *Les Gursdistes*, per Alexandre Zevaes, i *Les Anarchistes* per Jacques Prolo Paris, 1911 i 1912 (Marcel Rivière).

(5) P. Vicent *Socialismo y Anarquismo*, Valencia 1893.

(6) No tenen res que veure amb el sindicat Llibre de Barcelona, essent els de Bèlgica seguidors de la moral cristiana.

(7) Rapport General sur le Mouvement Syndical Chrétien de Belgique 1920

La filla de la neu

Ja fa alguns anys que la Mariona viu en la gran soletat de les muntanyes, però el seu cor segueix enyorant l'alegria d'aquella vila tan riallera en la qual passà la juvenesa. Els diumenges, en sortir de missa, es reunia a la plaça amb les seves amigues i conversaven alegrement amb una rialla als llavis. I ara no sap amb qui parlar i viu tristament com si la seva cabana fos en mig d'un desert inhospitalari. Estèn la mirada enllà dels camins i els veu solitaris. Els arbres estenen les branques nues sota del cel gris i la neu amortalla la terra amb un sudari blanc. Els ocells han emigrat a llunyes terres, on el sol daura els camps i assaona els fruits sucosos que pengen de les branques que es vinculen com una palma.

Quan arriba el seu marit amb una grossa pipa als llavis, li diu apesurada:

— Qualsevol que et veiés diria que ets l'home més feliç de la terra.

— Poc em sap greu viure en mig d'aquestes soletats. Amb la teva companyia ja en tinc prou.

— Ai, Joan, la quietud d'aquestes muntanyes m'ha penetrat cor endins i m'ha entristit l'ànima.

— Ja t'ho vaig dir que hauries de viure en mig d'aquestes soletats. No vas dir-me que no et feien basarda les muntanyes?

— És cert. T'hauria seguit encara que m'haguessis portat a l'altra banda de món.

— Vols dir que ja no m'estimes?

— No em comprens, Joan. Segueixo estimant-te com abans.

— Ah! vaja; el que tu voldries és que anessim a viure a la plana. Això no pot ésser, mestressa.

Si em treguessis d'aquestes soletats em moriria.

Enyores el teu poble, veritat, Mariona?

T'agradava més caminar per aquells carrers costaruts, empedrats amb còdols, i entre mig de dues fileres de cases. Enyores aquella plaça, voltada de porxos, on els diumenges hi feien ballades. I aquella església que té el cloquer tan alt i aquelles campanes que se senten brandar terres enllà. Bah, tot això no val res comparat amb la quietud i la pau d'aquestes muntanyes. Ara semblen tristes perquè el fret ha despul·lat els arbres i la neu blanqueja els camins. Però ja veuràs quan arribi la primavera i es fonguin les

neus i els camps siguin verds i els ocells cantin sota del cel inundat de llum.

Oh, quina delícia trobar-se sol en mig del bosc sota el brancatge florit dels arbres! Puges la muntanya i quan arribes al cim veus camps i muntanyes amarats de llum i pobles ajacats a la plana que blanquegen com un ramat d'ovelles. I quan el sol va a la posta, davalles del cim, amb els ulls enlluernats, i malgrat la fosca dels camins hi veus clar perquè portes la llum a dintre.

La Mariona se l'escollaria sense atrevir-se a descloure els llavis. Perquè contradir-lo si En Joan és un enamorat de la muntanya!

Una nit En Joan i la Mariona estaven vora la llar de foc, mig adormits, quan heu's aquí que una mà tustà la porta de la cabana. En Joan esguardà la seva dona amb un gest d'estranyesa.

Es un caminant que demana acolliment, digué la Mariona. En el silenci de la nit es va sentir plorar un infant. Déu meu, exclamà En Joan! Has sentit? És un infant que plora. Va anar a obrir ràpidament la porta i damunt la neu hi va trobar un infant. Mariona, Mariona, cridà fortament, mira quin infant més formós. Oh! quin mal cor abandonar un infant, damunt de la neu.

La Mariona va abraçar-lo dolçament i el va besar amb una gran tendresa. L'endemà tots els pastors de la rodalia varen saber que En Joan havia trobat un infant damunt de la neu i anaren a veure'l com si fos un Jesuset.

Fou batejat amb el nom de Maria, però els pastors li deien la filla de la neu. La cabana del bon pastor va aclarir-se com si hi hagués penetrat un raig de sol. La Mariona ja no estava sola. Tenia un infant que Déu sap on havia nascut, però l'estimava com si fos fill seu. La petita Maria anava creixent i cada dia es feia més formosa. Era blanca i tenia els ulls clars com l'aigua d'un rierol. En Joan estava orgullós de tenir una filla tan gentil. Els pastors de l'encontrada passaven per davant de la cabana i la cridaven per tal que eixís a la finestra. Quan aquesta s'esbatanava i la Mariona eixia somrient, els pastors restaven meravellats i no s'atrevien a descloure els llavis. Cada matí la Mariona trobava a la finestra un pom de flors.

El més jove dels pastors era el qui més

estimava la Mariona. Es trobaven moltes vegades al bosc i conversaven amb una ingenuïtat enternidora. Escolta, Ramon, li va dir un dia: potser que ho diguéssim al pare que ens estimem. És tan bon home!

L'endemà En Ramon va anar a trobar En Joan i amb una mica de temença li digué: La Maria i jo ens estimem, Joan. Si vos voleu ens casarem.

En Joan va posar-se trist; però va comprendre que al capdavant era una cosa natural que s'estimessin i li va dir: si ella t'estima, caseu-vos i que Déu us beneeixi.

En Joan i la Mariona estaven apenats. La nostra llar tornarà a ésser trista com abans. És ben sensible, deien, que ens prenguin la nostra Maria. De seguida es va saber que la filla de la neu i En Ramon es casaven.

Quan les neus foren foses i el sol daurava els camins, es celebraren les noces d'En Ramon i la Maria. Hi varen acudir tots els pastors de l'encontrada. En Joan i la Mariona ploraven com si haguessin perdut una filla. En tornar a la cabana varen trobar-la trista i buida. La cambra de la Maria era encara tèbia i perfumada. A la finestra hi havia un test amb un petit roser.

El sol va estimbar-se darrera les muntanyes i les tenebres varen embolcallar la terra. Aquella soletat i aquella foscor augmentaven la tristesa d'En Joan. Hauria volgut tenir fills i filles que omplessin la llar d'alegria i de claror. Tanmateix un home sol es ben poca cosa. Perquè m'havíeu de pendre la meua Maria!

Un dia quan la Mariona acabava de treure el tupí del foc i anaven a asseure's a taula, va ésser colpejada la porta. Bah, exclamà En Joan, avui no ens deixaran dinar. Obri la porta i en veure la Maria va llençar-se als seus braços. La Mariona va besar-la amb una gran tendresa.

He anat al mas de les moreres, digué la Maria, i no he volgut tornar a casa sense veure-us. Després d'una petita pausa va dir: he vingut per dir-vos una cosa. El nostre mas és molt gran i ens agradaria que vinguéssiu a viure amb nosaltres. En Joan no podent dissimular la seva alegria exclamà: sí, Maria, anirem a viure amb tu. Necessitem el teu escalf i la teua joventesa. Aquesta cabana és una gàbia sense ocells.

Al cap de pocs dies vivien al mas, amb la Maria i En Ramon. Anaven escolant-se els dies i els anys i Déu beneí els amors purs de la Maria i els donà fills i filles per

estimar. En Joan i la Mariona eren ja vells. El seu cap blanquejava com aquella neu damunt de la qual varen trobar la Maria. Estimaven dolçament els infants i els besaven amb tendresa. La Maria era l'àngel de la llar. Sabia posar totes les coses en ordre i era tan feineria i endregada que les parets eren blanques i polides i els rajols vermells i lluent. Els seus fills eren dòcils i cristians. Ella havia sabut guiar-los amb la llum del seu esperit.

A prop del mas hi havia un casal molt gran. A l'estiu hi vivia una família molt rica. La senyora no es preocupava dels fills, però coneixia tots els secrets de la coqueteria. Era extremadament vanitosa. Un dia va trobar al bosc la Maria i la va tractar despectivament. No saps res, va dir-li; ets una pobra ignorant.

La Maria arribà al mas tota trista. En Joan llegí la tristesa en els seus ulls i li va dir: què tens, Maria? Aquesta li va contar la conversa que havia tingut amb la senyora de ciutat. Bah, és aquest el motiu de la teua tristesa? Tu vals més que ella. No és pels nostres coneixements que valem més o menys que els altres, sinó per les nostres bones accions i per les nostres virtuts. Jo no he estat res més que un pobre pastor, però he viscut tranquil perquè mai m'he apartat del camí dreturer. El cas és saber fer bé, àdhuc les coses més humils i petites. No ens hem d'avergonyir de la nostra humilitat i pobresa. Si Déu ens dona una missió, per humil que sia, hem de complir-la dignament. Que cada home faci amb amor les coses que li han estat encomanades. Déu va voler que fos pastor i estimo i beneixo aquestes muntanyes. Tu ets una bona esposa i una bona mare. Quan et trobis davant la presència de Déu no et preguntarà el que saps, sinó el que has fet. Si has obrat malament no et salvaràs per gran que sigui la teua saviduria.

Mentre així parlava En Joan, acudiren els fills de la Maria i varen abraçar-lo. Veus, digué, aquesta és la teua ciència: educar cristianament els fills i omplir de claror la teua llar. En els llavis de la filla de la neu hi va florir un somris dolcíssim.

J. CIVERA I SORMANI

L'ensenyament laic

Penediments profetitzats

Després del regnat del Mariscal Mac-Mahon, França caigué sota el domini dels republicans alletats per aquell gran patriota, però, per desgràcia, gran sectari, anomenat Gambetta, de qui aprengueren les lliçons de laïcisme que Ferry primer, i després Waldec-Rousseau, i més tard Combes, aplicaren a la governació de la tercera República francesa, que convertiren tots plegats en el verb i l'acció revolucionaris de tot el món. ¡Ben car ho ha pagat, i està pagant encara, la nació germana!

Els deixebles d'aquells mestres de la descatolització de la França i de la persecució religiosa que ells iniciaren, els superaren en l'odi a l'Església i en el furor persecutori de que fou víctima.

No deixaren Congregacions religioses d'ensenyament en peu. Expulsaren a tots els seus membres després de robar-los-hi tots els seus béns; i una volta lliures els polítics sectaris francesos d'aquestes Congregacions i desert el camp de l'ensenyança que elles havien omplert de meravelles, es dedicaren a cultivar-lo pel seu compte, creant un estol de mestres laics i milers d'escoles oficials d'on era esborrat el sant nom de Déu i on eren glorificats tots els enemics del nom cristià.

Volien convertir França en una nació de vida purament maçònica, i anaven a aconseguir-ho, quan Déu, compadit de la "nació cristianíssima", de la "filla primogènita de l'Església", li envià un càstig fortíssim que, ultra el benefici de l'exemplaritat obrí els ulls als francesos i els feu retornar cap a la Casa pairal de l'Església, de la qual son fills.

No tots ho feren, per desgràcia. Restaren aturats pel camí, els febles que no tenen força per a fugir de les tenebres i obrir els ulls a la llum de la veritat, i un estol encara formidable de laicistes, de maçons, d'enemics declarats de la Religió i armats de les lleis de laïcització de la Ensenyança i emparats per un Senat d'acèrrims combistes, que els permet burlar-se de la reacció triomfant en la

Cambra de diputats i en tots els organismes principals de la nació.

I aquests son els que avui es mostren penedits dels fruits que l'ensenyament laic, que l'educació laica, ha donat en les dues generacions que les han sofertes.

¿Però com tornar enrera si molts d'ells en viuen de la professió, de sectaris, i molts d'altres estan dominats per l'esperit del maligne, als braços del qual s'entregaren?

Es Paul Crouret, es Paul Brulat, es el mateix Hervé en *La Victorie* els que es penedeixen dels fruits de l'ensenyament sense Déu, de l'ensenyament materialista, antirreligiós, ateu.

Ara es recorden d'aquella famosa exclamació de Jaurés (l'home mes fort i clarivident del socialisme francès): "En suprimir l'antiga religió, que dignificava les misèries humanes, haveu desbridat totes les concupiscències. Ara retrocediu espantats. Sapiguen, però, que esteu davant de vostra pròpia obra".

El mateix Combes havia confessat deu anys abans que "L'esperit de rebeldia que vivia en el fons de nostre esperit laic, després d'haver trossejat l'armadura religiosa, està atacant ja, en plena crisi nacional, els demés fonaments de la societat".

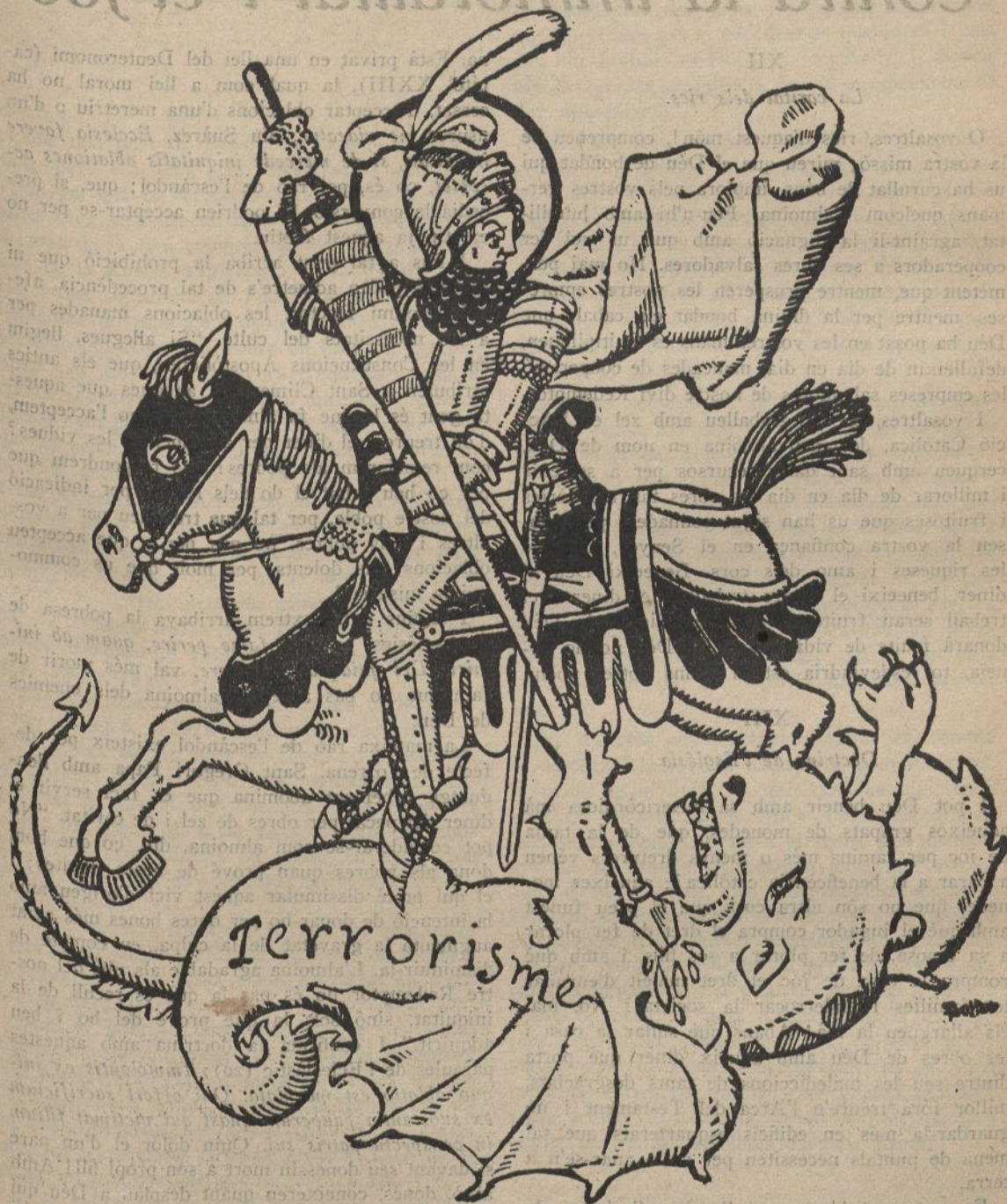
I es el mateix Hervé qui ha escrit aquesta altra formosa confessió: "Amb la nostra concepció del laïcisme, hem donat un cop terrible a la nació".

La Revista laica francesa titulada *L'Ecole et la Vie*, accepta aquest judici que de la educació laica formula Paul Brulat: "la pèssima educació de les Escoles laiques forma generacions d'arrivistes. Es d'imperiosa necessitat reformar i moralitzar l'educació de la joventut".

Aquests tardans penediments ja els profetitzarem els nostres homes en expulsar Déu de l'Escola. Anem a dir que son profecies de la lògica. Ara s'estan complint.

A. Z.

Sant Jordi, Patró de Catalunya

Oh! Sant Jordi gloriós, deslliureu la nostra terra, d'aquest monstre esgarifós que en nos-
tre pit a'aferra.

La Pastoral Collectiva dels Prelats de Catalunya

Contra la immoralitat i el joc

XII

La caritat dels rics.

O vosaltres, rics d'aquest món!, compreneu bé la vostra missió; mireu que el Déu de bondat qui us ha curullat de béns, implora pels vostres germans quelcom d'almoina. Feu-n'hi amb humilitat, agraint-li la dignació amb què us vol fer cooperadors a ses obres salvadores. No mai permetent que, mentre prosperen les vostres empreses, mentre per la divina bondat els cabals que Déu ha posat en les vostres mans es multipliquen, defalleixin de dia en dia, mancades de cooperació les empreses salvadores de nostre diví Redemptor.

I vosaltres, els qui treballeu amb zel en l'Acció Catòlica, demaneu almoina en nom de Déu, cerqueu amb sant daler recursos per a sostenir i millorar de dia en dia les obres tan meritòries i fruitoses que us han sigut confiades; però poseu la vostra confiança en el Senyor, amo de les riqueses i amo dels cors. Beneeixi Déu el diner, beneeixi el nostre treball, i el diner i el treball seran fruitosos, i la benedicció de Déu donarà fruits de vida eterna. Si Déu no ho beneïa, tot esdevindria estèril i fins potser nociu.

XIII

Doctrina de l'Església.

I pot Déu beneir amb sa misericòrdiosa mà aqueixos grapats de monedes, que de la taula de joc per camins més o menys dreturats vénen a parar a la beneficència catòlica?; aqueixes monedes que no són altra cosa que el preu funest amb què el jugador compra el dret de fer plorar a sa esposa, de fer plorar a sos fills, i amb què compra la casa de joc el dret maleït d'enrunar les famílies i enderrocar la societat? No, mai els allargueu la mà! Abans que sullar la casa i les obres de Déu amb aqueix diner que porta dintre seu les malediccions de tants desgraciats, millor fóra treure'n l'Arca del Testament i no guardar-la més en edificis esquarterats que tal mena de puntals necessiten per a no anar-se'n a terra.

Es certament interessant l'antiga disciplina de l'Església en ço que pertany a les oblacions dels fidels a l'altar. El cas, és clar que no és el mateix; té, però, estreta analogia amb el que ens ocupa. L'exposa magistralment Suárez (19), tot dient que l'Església no pot acceptar determinades oblacions per defecte de l'ofertant o de l'ofre-

na. Està privat en una llei del Deuteronomi (capítol XXIII), la qual com a llei moral no ha cessat, d'acceptar oblacions d'una meretriu o d'un usurer, *ne videatur*, diu Suárez, *Ecclesia favere iniquitati, si de mercede iniquitatis oblationes acceptet*, ço és, per raó de l'escàndol; que, si precedia la conversió, bé podrien acceptar-se per no existir ja aquest motiu.

I fins a tal punt arriba la prohibició que ni tan sols poden admetre's de tal procedència, afegeix l'eximí Doctor, les oblacions manades per a les necessitats del culte. "Si al·legues, llegim en les Constitucions Apostòliques, que els antics atribuïen a Sant Climent, si al·legues que aquesta gent és la que fa almoina, i si no l'acceptem, d'on treurem el diner per a alimentar les vídues? com remeiarem als pobres?; us respondrem que per ço heu rebut el do dels levites per indicació del nostre poble, per tal que treballeu per a vosaltres i pels pobres, no pas per a que accepteu oblacions dels dolents, per molt que us commogui la misèria."

I si fins a tal extrem arribava la pobresa de les esglésies, *praestat fame perire, quam ab inimicis Dei quidquam accipere*, val més morir de fam que no pas acceptar almoina dels enemics de Déu.

La mateixa raó de l'escàndol existeix per defecte de l'ofrena. Sant Gregori Papa amb llenguatge vehement abomina que es faci servir el diner del pecat per obres de zel i de caritat. "No pot considerar-se com almoina, diu, ço que hom dona als pobres quan prové de coses il·lícites; i el qui preté dissimular aquest vici d'origen amb la intenció de donar-ho per obres bones més aviat augmenta la gravetat de la culpa, en compte de disminuir-la. L'almoina agradable als ulls del nostre Redemptor no és pas la que es recull de la iniquitat, sinó sols la que prové del bo i ben adquirit." I confirma la doctrina amb aquestes paraules de l'Eclesiàstic (20): *Immolantis ex iniquo oblatio est maculata. Qui offert sacrificium ex substantia pauperum quasi qui victimat filium in conspectu patris sui*. Quin dolor el d'un pare si davant seu donessin mort a son propi fill! Amb això, doncs, coneixereu quant desplaia a Déu qui li ofereix sacrifici d'iniquitat. No és pas la mateixa cosa redimir els pecats amb l'almoina, que cometre pecats per a fer-ne (21).

(Acabarà.)

(19) De nat. et essent. virt. relig. Tract. II, lib. I, cap. 6.

(20) Eccl. XXXIV, 35.

(21) Reg. Epist. lib. VII, ep. 112.

La situació econòmica de Rússia

III

Sols una part de Rússia fou afectada per la fam, però era una part considerable del país. Però, pel que es refereix a les províncies afectades més seriosament, hom pot considerar que la zona de la fam comprèn 20 de les 79 províncies de la Rússia d'Europa i de la Rússia d'Àsia, i una superfície de 1.224,801 milles quadrades sobre un total de 8.059,400 milles, amb una població de 30.000.000, sobre un total de 131 milions 546 mil habitants. Fora d'aquesta zona, la collita fou sensiblement millor que l'any passat. Inclòs hom pot constatar un fet remarcable, i és que el rendiment promig per deciatina, prenent el total de Rússia (ço és, la zona de fam i la resta del país) fou en realitat més gran que l'any anterior (32,6 pouds contra 30'6 pouds). Aquestes xifres mostren immediatament el paper molt important que han jugat, en la misèria de l'any passat, els altres elements esmentats abans, ço és, la reducció de la superfície conreada, l'absència d'estocs de reserva i la desorganització dels transports.

La superfície sembrada, que baixà de 82'5 milions en 1916, a 56,8 milions de deciatines en 1920, baixà encara més en 1921, no passant de 49 milions de deciatines. De manera que, malgrat un rendiment per deciatina més elevat, la collita total, que passà de 3.955 milions de pouds en 1916, 1.738 milions de pouds en 1920, fou més petita encara en 1921, que arribà a 1.602 milions de pouds.

En la mateixa zona de la fam, el rendiment passà de 44 pouds per deciatina abans de la guerra, a 25 pouds en 1920, i sols 11 pouds en 1921. La significació d'aquesta xifra apareixerà clarament, si hom se dona compte que per a les diferents menes de cereals, calen aproximadament vuit pouds per deciatina per a la sembra. En els territoris d'una gran extensió, la producció total era insuficient per a fer front a les necessitats de les sembres de l'any següent, i, en molts casos, no fou possible obtenir cap collita.

A la primavera de 1922, una crida dirigida a la nació americana assenyalava que, per manca de socors, 15 milions de persones anaven a ésser condemnades a morir d'inanició. El proveïment organitzat per les agències dels Soviets i per les missions de socors americanes i euro-

pees, encar que limitat a racions de fam, va permetre alimentar més de 7 milions de persones en abril, i fins a 12 milions pel juliol. Així fou evitada una catàstrofe esgarrifosa, però, en aquestes províncies, els supervivents, que havien venut llurs béns per a procurar-se queviures i perdut llur bestiar, es trobaren empobrits, i, demés, afeblits per la malaltia i per la insuficiència de llur alimentació.

Com succeeix sempre, després de fams molt greus, es produeix una emigració considerable en la zona afectada pel flagell, i la mort ha deixat gran nombre d'orfes que aniran a càrrec de l'Estat i de les obres de beneficència privades.

Encara que diverses evaluacions de la collita d'aquest any difereixin considerablement unes de les altres, no obstant, sembla cert que el producte de les collites de 1922 ha estat sortosament superior al de 1921.

De totes maneres, la manca d'animals de tiratge i, a despit de totes les mesures de socors, la insuficiència del blat de llavor, així com altres causes, han portat una disminució de la superfície conreada, tant, que les previsions del Govern dels Soviets, pel total de les collites, donen una xifra totjust superior de 1920 i 1921. La situació és encara més greu, tenint en compte que la disminució del conreu continua a afectar les parts més llunyanes de Rússia que, en altres circumstàncies, haurien permès satisfer en part les necessitats de les regions afectades per la fam.

En aquestes circumstàncies, tenint en compte la desorganització dels transports, provocada per la ruïna de la indústria dels combustibles, cada part de Rússia ha de viure quasi enterament dels seus propis recursos i es troba privada dels mitjans de remeiar la penúria local que ofereixen, en les regions més desenrotllades del món modern, els transports, els crèdits i el control pel govern dels recursos econòmics del país. En aquestes condicions hi ha el perill de veure un país, la superfície del qual s'estén sobre meitat d'Àsia i sobre un part d'Europa igual al conjunt dels altres països europeus, obligat durant alguns anys de preveure la perspectiva de fams locals en certes regions del seu immens territori, sense tenir a la seva disposició els mitjans d'atendre els efectes terribles d'aquest flagell.

Els llibres nous

Preguem als autors i als editors que vulguin que donem compte de l'aparició de llurs llibres en aquesta secció, que ens en remetin un exemplar.

Missalet - Devocionari litúrgic popular per a oir la Santa Missa - Foment de Pietat Catalana.

Heu's aquí un llibre admirable que acaba de publicar el Foment de Pietat Catalana. Es ben d'agrair l'esforç que realitza per tal que el devot català pugui fer totes les pràctiques religioses en la llengua pròpia. Sistemàticament va escampant arreu de la nostra terra els llibres catalans que fan més eficaç la pietat i desvetllen en la nostra gent aquells sentiments íntims que s'havien anat abaltint a poc a poc amb l'ús de llibres de pietat que no s'adiuen amb el nostre esperit.

No és un individu que en un moment determinat, capint la transcendència que té la llengua en la pietat, escriu un llibre a l'abast del devot català, sinó que és una fundació benemèrita que s'ha imposat la missió d'expandir arreu de la nostra pàtria la pietat catalana. Heu's aquí una missió ben cristiana que han d'agrair-li tots els bons catalans. Tots els homes d'esperit tenen el deure d'ajudar els apòstols incansables del Foment de Pietat Catalana, que en mig de tanta desorientació i anarquia, realitzen una obra verament constructiva i renovelladora.

Amb el *Missalet* es pot oir la santa missa, servint-se de textos piadosos, traduïts del missal Romà, car conté tot l'ordre de la missa. Conté demés, salms i oracions de preparació i d'acció de gràcies per a la santa missa i la Sagrada Comunió i els textos variables d'algunes entre les més representatives misses en honor de Déu, de la Verge Maria, dels Sants, de suplicació i en sufragi dels difunts.

En el *Missalet* es troben, amb tots els llurs textos propis, misses distribuïdes per a cada dia de la setmana, misses de santoral i misses de rogació i de sufragi. Segons consta en la introducció del llibre admirable que comentem: "Han estat escollides, d'entre les moltes en crescut nombre que conté el Missal Romà, amb la norma i l'objecte de donar tot el text d'unes quantes misses, cada una d'elles la més important o comprensiva en son gènere, que amb facilitat puguin ésser utilitzades pels fidels."

En la introducció s'explica la manera d'utilit-

zar el *Missalet*, com així també el cerimonial de la missa.

La traducció dels textos piadosos, ha estat feta molt acuradament. El llenguatge és planer i correcte. El gravat d'enfront la portada, és el fragment d'una pintura atribuïda a Joan Bellini, pintor del segle XV. Els gravats a la ploma són extrets del *Missel Quotidien*, publicat per l'Abadia de Lophem (Bèlgica).

Ha estat estampat en l'obra tipogràfic de Nicolau Poncell, d'Igualada. Coneguts són els treballs d'En Poncell, i per tant no cal dir que, *El Missalet*, tipogràficament, és una meravella.

Es un llibre que obtindrà segurament un gros èxit arreu de Catalunya. El recomanem als nostres llegidors.

J. C. i S.

La Setmana Diocesana d'Acció Catòlica femenina

No ha sorprés a ningú l'èxit que han assolit els actes celebrats amb motiu de la Setmana Diocesana d'Acció Catòlica femenina. I diem que no ha sorprés a ningú perquè coneixent l'activitat i la competència dels organitzadors i la preparació i cultura dels conferenciants, ja era d'esperar que obtindria un gros èxit.

Els conferenciants varen desenrotllar temes interessantíssims i alguns d'ells de gran actualitat.

Ha estat un encert celebrar els actes en les nostres entitats cabdals, car d'aquella manera els assistents a les conferències han pogut conèixer la importància d'algunes institucions que honoren la nostra ciutat i que, dissortadament, són poc conegudes.

Pocs són, per exemple, els catòlics que coneixen el Patronat Social Escolar d'Obreres del Poblet, i, no obstant, és una institució admirable. A Barcelona tenim obres importantíssimes que són gairebé desconegudes.

Diumenge darrer va celebrar-se la solemne sessió de clausura al Palau de la Música Catalana. No cal dir que resultà una festa magnífica. Déu vulgui que la llavor escampada fructifiqui aviat.

D'ací i d'allà

Quan el poble, seduït pels revolucionaris a l'estil d'en Lerroux, cremava convents i assassinava frares i capellans, els obrers *il·lustrats* s'arronsaven d'espatlles, i els patrons corromputs romanien indiferents.

Després, aquells obrers, convertits en sindicalistes rojos, la donaven per assassinar patrons i cremar fàbriques, i els obrers egoistes deien tranquil·lament: ara va bé! mentre els patrons, així punyits, esfereïts exclamaven: això no val!

Ara els obrers es maten ells amb ells, com si fossin feres, i... no saben com explicar-s'ho. I tan clara i tan evangèlica com és la lliçó!

En un míting maurista de Madrid s'ha dit, *co-ram pópulo*:

Que l'Alba no pot asseu-re's amb dignitat al banc blau.

Que els diners destinats per a destruir la plaga de la llagosta, s'esmercen en propaganda electoral oficial.

que "los liberales no se unen sino para comer."

Que "no se acaba con la cuestión de Marruecos porque es una caja abierta al chanchullo y al latrocinio."

Ja veuen si en són de vius els mauristes...

De Teruel demanen al ministre de la Governació que dimiteixi al governador d'aquella província — un tal Cristòbal de Castro, escriptor pornogràfic, — per haver publicat un article herètic en un periòdic local, els dies de Setmana Santa.

No es pot negar que és un governador que està a l'altura de la situació. No tingueu por que el dimiteixin...

Els reformistes han caigut i en cap indret d'Espanya s'ha celebrat ni una sola manifestació de protesta.

Decididament la força de *Don Heterodoxo* és molt considerable. No s'atreveixen a piular ni els amics incondicionals.

Ja tenim el senyor Lerroux advocat.

S'ha donat d'alta del col·legi d'advocats de Madrid, la qual cosa vol dir que està disposat a exercir una carrera que li costa tants fatigs i tants anys d'estudi.

Aviat el veurem defensar els interessos de les

grans companyies. D'ençà que no porta aquell *jèpi* famós que li agrada anar per les altures.

Si no fos pels corbs que va criar i que li treuen els ulls si els deixés, avui *Don Alejandro*, oblidant el seu passat, portaria una cartera sota el braç.

Un diari diu que es necessari que surti triomfant En Marcel·lí Domingo, perquè és un conductor de pobles.

Conductor de pobles, En Marcel·lí Domingo? No exagerem, amics. Tot lo més, conductor... de tramvies.

La Solidaridad Obrera segueix fent una campanya sorollosa contra el terrorisme. Ara veieu el que són les coses. Tots coneixem els homes que escriuen a *La Soli*, i els seus procediments, i no obstant, s'atreveixen a representar el difícil paper de víctima.

Voleu dir que tots els obrers assassinats són de l'Unic? No n'han morts molts del Lliure? No han caigut també molts patrons? Qui són, doncs, els autors d'aquestes víctimes?

Repasseu els escrits d'En Pestaña, i veureu quins procediments aconsella el *leader* sindicalista.

Senyors de l'Unic: cal tenir una mica de memòria!

Les obres del metropolità segueixen paralitzades. Qui són els que sofreixen les conseqüències d'aquesta paralització? Els obrers que no treballen i la ciutat que es veu privada d'un servei que necessita.

No és sensible que mitja dotzena d'obriers exaltats, coaccionin els que voldrien treballar?

No comprenen les autoritats que és una vergonya que triomfin sempre els que criden i que siguin vençuts els prudents?

El Govern, després de *preparar* les lliçons amb la frescura legal que tots hem vist, surt ara amb l'estirabot de la legalitat i de la sinceritat electoral, que han de regnar en l'emissió del sufragi.

Comprenem que el Govern, davant de l'escàs arrelament que té al país, i amb la plena seguretat de tenir les eleccions perdudes, passés per sobre de tota mena de lleis i de conveniències per tal d'assegurar-se el triomf.

El que no comprenem és que encara li quedi frescura per a burlar-se del cos electoral predicant-li legalitat i sinceritat en l'exercici del dret de sufragi.

Noticiari

ESPANYA

—En el Consell Superior Penitenciari, de recent creació, hi figura, com per dret propi, l'Excel·lentíssim senyor don Ramon Albó i Martí.

—La Cooperativa Popular de Barcelona va eixamplant els cercles de la seva influència amb gros profit de les classes mitja i obrera de nostra ciutat, que troben en la Cooperativa Popular de Barcelona, posada sota l'advocació de Sant Josep, un ferm esperit de cooperació cristiana i mitjans per a proveir-se de queviures bons, ben mesurats i a preus econòmics.

La última Junta general demostrà la solidesa de la Cooperativa, els sentiments mutualistes dels seus nombrosíssims socis, la prudència i el zel dels seus directors i empleats, i l'empenta de que es capaç l'antiga i rejaovenida entitat cabdal de Catalunya en el ram de la cooperació cristiana, de que fou ànima i propulsor en els temps heroics de la institució i és avui president honorari digníssim, don Ramon Albó i Martí.

Heu's aquí els noms de la nova Junta:

President, Miquel Sastre; Vicepresident, Joan Grabulosa; Tresorer, Francesc Aragó; Vicetresorer, Emili Colomer; Comptador, Josep Jané; Secretari, Manuel Rovira; Vicesecretari, Pau Nicolau; Vocals: Manuel Carcarosa, Joan Costa, Josep Burgas, Doménec Cabús, Anton Ramos i Joan Folchi.

—S'ha constituït la Federació de Cooperatives de Cases Barates de Catalunya i Balears, nomenant president a En Joan Josep Pou de Barros.

—Els màxims d'ingressos dels beneficiaris de cases barates han estat modificats, sobre els establerts en la llei de 10 de desembre de 1921, en la forma següent, segons Reial Ordre que apareix en la "Gaceta":

En 6,000 pessetes per a Madrid, Barcelona, Palma de Mallorca, Lleyda, Sabadell, Terrassa, Badalona, Sant Cugat del Vallès, i altres.

En 5,500 pessetes per a Tarragona i Manresa, entre altres.

En 5,000 pessetes per a Igualada i altres.

En 4,500 pessetes per a Sitges i Vilafranca del Penedès.

En 4,000 pessetes per a Palau Solitar, Plegamans i Gironella.

També s'insereix a la "Gaceta" una disposició aprovant els pressupostos de les Juntes Locals de cases barates de Lleyda i Terrassa, i disposant que s'ha de notificar a les Juntes de Pal-

ma de Mallorca i Barcelona l'informe desfavorable de l'esmentat Institut, als efectes que s'expressen i que s'assabenti a la Junta de Badalona l'obligació ineludible que el Reglament de cases barates li imposa de formular els seus pressupostos detallats.

—El president de l'Institut de Previsió, general Marvà, ha donat compte al ministre del Treball de la signatura del conveni entre l'Institut i la Caixa d'Estalvis Biscaïna, autoritzat pels respectius Consells de Patronat, per a relacionar les peculiars condicions de les províncies basconavarres amb el règim legal de previsió.

—Encara és lluny l'estiu, època en que la crema de boscos és cosa ordinària, i ja comencen les cremes. Prop de Barcelona ha sigut reduït a cendres un famós bosc el diumenge prop passat. Com de consuetud, "los autores no han sido habidos."

Ni ningú es cuidarà d'evitar noves cremes.

—D'acord amb la R. O. del Ministeri de Treball convocant la Conferència Espanyola de l'Edificació, preparatòria del Congrés, l'Institut de Reformes Socials ha designat tres dels seus membres perquè formin la comissió organitzadora.

La mesa de la Conferència ha quedat constituïda de la següent forma:

President, senyor Rodríguez i Viguri; interventor, senyor Junoy, i secretari, senyor Pérez Infante.

La conferència es celebrarà a Madrid els dies 28 de maig al 4 de juny pròxims.

—Segons notícies, l'Exposició Internacional de Alimentació, Higiene i Agricultura, que tindrà lloc aquí del 25 de maig al 30 de juny pròxims, té assegurat el concurs d'elements de primer ordre. La propaganda que es fa perquè assoleixi un gran succés, va donant bons resultats.

—En la magna reunió de patrons convocada pel Foment del Treball Nacional es votà per aclamació lo següent:

1.—Rebutjar solidàriament el projecte de Control Obrer.

2.—Aprovar amb aplaudiment, la conducta dels representants patronals a l'Institut de Reformes Socials.

—A últims del corrent mes tindrà lloc a Madrid l'Exposició Nacional d'Avicultura, que promet ésser important.

—A Còrdova ha tingut lloc l'assemblea de l'Acció Catòlica de la Dona, presidint-la la senyora Angela Carbonell. Un dels principals i més encertats acords és el de la persecució de la pornografia i de tota immoralitat en cines, teatres, mostradors, etc.; com també en els col·legis i centres d'ensenyament.

PARA ENRIQUECER

la sangre, aumentar el apetito y fortificar el sistema nervioso, es un medicamento sin rival el jarabe

Hipofosfitos Salud

Tambien se receta a las criaturas delicadas y enfermizas. Les favorece el desarrollo del sistema óseo. A poco de tomarlo, el rosado color de sus mejillas proclama las excelencias del preparado Aprobado por la **Real Academia de Medicina y Cirugía** :: 29 AÑOS DE CRECIENTES EXITOS.

Aviso: Rechácese el frasco si no se lee en su etiqueta exterior, con tinta roja, HIPOFOSFITOS SALUD, pues con frecuencia y por mayor lucro en la venta se ofrecen similares.

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLANTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Habana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Habana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; empenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New York, Habana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Habana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Habana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curasao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canaries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Póo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Póo el 2, fent les escales de Canaries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals la Companyia dona allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

LLIBRE d'interès per a tota mena d'**Institucions de caràcter agrari** (Federacions, Sindicats, Caixes, Cooperatives):

"SINDICATOS Y CAJAS RURALES, su administración y contabilidad"

POR EL P. LUIS CHALBAUD, S. J. — QUARTA EDICIÓ AUMENTADA 1920

Preu: 8 pessetes

De venda a «Acció Popular» Barcelona

LEGIA

CONEJO

REHUSAR BOTELLAS MAL TAPADAS

Acadèmia Cots

FUNDADA EN 1879

Carrer dels Arcs, n.º 10, pral. (Travessia de Plaça Sta. Ana a Plaça Nova)

ENTREC D'ENSENYAMENT ESSENCIALMENT PRÀCTIC, DE COMERÇ

Reforma de lletra.—Ortografia.—Correspondència comercial.—Documentació.—Pràctiques d'escriptori.—Mecanografia.—Càlcul mercantil i Teneduria de Llibres per partida doble, aplicats a tota classe d'empreses incluídes la Banca i la Borsa.—El Títol de Tenedor de Llibres, previs exàmens per perits i professors mercantils.—Classes especials per a senyoretas.—Practical of School Languages (Llengües vives) per professors estrangers i per mètodes moderns purament pràctics.—Taquigrafia.—Geografia comercial.—Llenguàfons.

FRANQUEO CONCERTADO

Atenes A. G.—Enric Granados, 20; Barcelona